

Հովհաննես ԹուՄանյան

Աղավնու վանքը

(Ազգային ավանդություն)

Լենկթեմուրն եկավ, հուրն ու սուրն եկավ,
Անօրենն եկավ, եկա՛վ ու եկա՛վ.
Հավաքեց, կիտեց մեր ազգը Հայոց,
Փաթաթեց, պատեց, ինչպես վիշապ-օձ,

Կանգնեց Սևանա ափին հովասուն,
Էնտեղ, ուր ուշքը ու միտքն աստըծուն՝
Անհունն է խորհում, մեռնեմ իր գորքին,
Օհաննա վանքը ծովի եզերքին:
Էն վանքում, հայոց ազգին պահապան,

Աղոթք էր անում ծերուկ հայր Օհան.
Աղոթք էր անում իր հոգու համար,
Իր ազգի համար, աշխարհքի համար:
Երբ տեսավ խաղաղ վանքիցը իրեն
Անօրեն մարդու էս գործն անօրեն,

Խրոտվեց արդար ծերունու հոգին.
Ճերմակ միրուքով, իր ցուպը ձեռքին,
Դառնացած, դըժգոհ մարդուց ու կյանքից,
Աղոթքը կիսատ դուրս եկավ վանքից,
Իջավ Սևանա երեսը կապույտ,

Ու քրթթման շալով, միամիտ, անփույթ,
Էն վետ-վետ, ծրփուն ջրերի վրա
Ցամաք ոտներով գրնում էր ահա:
Տեսավ հրրաշքը Լենկթեմուրն ավից,
Տեսավ, սասանեց տեղը սարսավից:

Կանչեց, աղաչեց իշխանը թաթար,
Ե՛տ արի, ասավ, ե՛տ արի, արդա՛ր,
Ե՛տ արի, ասավ, ո՛վ դու աստծու մարդ:
Ետ եկավ մեր հայր Օհանը հանդարտ,
Իր ցուպը ձեռին, ջրերի վրով,

Ու առաջն ելավ թաթարը սիրով:
— Ի՞նչ ես ուզում դու, ո՛վ սուրբ ավետր,
Գա՞նձ, իշխանություն, թե կյանք փառավոր...
Քո փառքն ու գանձը հարկավոր չեն ինձ,
Իմ ժողովուրդն եմ ուզում ես քեզնից:

Ուզում եմ թողնես՝ գրնան ուր կուզեն,
Ու ազատ իրենց կյանքի ձենն ածեն
Էս լեն աշխարհքում, արևի տակին...
Ասավ սուրբ մարդը մեծ ավագակին:
Ժողովուրդ կուզե՞ս... լա՛վ, լինի Էդպես:

Էս վանքովը մին ժողովուրդ տամ քեզ,
Գրնա ինձ համար աղոթք արա, ծե՛ր:
Ասավ Լենկթեմուրն ու տըվավ պատվեր,
Որ գերի հայոց ազգը մի թևից
Էն վանքը մըտնի սուրբի ետևից.

Ինչքան ժողովուրդ մըտնի Էն վանքը,
Նրան է բաշխում Էնքանի կյանքը:
Հրաման արավ իրեն գորքերին,
Ու բաց թողեցին հայ ազգի գերին:

Մըտնում է գերին, մըտնում մի ծերից,

Անցել է թիվը հարյուր հազարից,

Չի լրցվում սակայն հասարակ մի վանք...

Ապշում է թաթարն արմա՛նք ու գարմանք:

Թողե՛ք, կանչում է իրեն գորքերին,

Հորձանք է տալի նորից հայ գերին:

Գալիս է գերին, գալիս է նորից,

Անցել է թիվը հազար հազարից,

Չի լրցվում սակայն էն վանքը կրկին,

Չի կանգնում հայի հոսանքն ահագին:

Երրորդ անգամ է կանչում գորքերին:

Գալիս է անցնում մընացած գերին:

Անցնում է գերին, անցնում շարեշար,

Էլ մարդ չըմնաց, գընա՛ց ինչ որ կար,

Դատարկ է սակայն վանքը տակավին...

Թե՛նուր զարհուրած դառնում է չորս դին.

Չարթո՞ւն են արդյոք, թե երազ տեսա...

Հայտնեցեք ինձ շո՛ւտ, ի՞նչ հըրաշք է սա...

Գընում են տեսնում մարդիկն իր դըրկած

Մեր հայր Օհանը՝ աղոթքի չոքած,

Աչքերն երկընքին, միրուքն արցունքոտ.

Ով որ հայ ազգից մըտել է իր մոտ,

Իր սուրբ աղոթքով, կամքով վերինի,

Փոխել է իսկույն, դարձրել աղավնի,

Բաց պատուհանից թողել ամենքին,

Թըոցրել դեպ իրենց լեռները կրկին,

Ու հիմի վանքում էլ չըկա ոչ որ,

Ինքն է աղոթում մենակ, ծընկաչոք:

